

за зроблений вибір треба відповідати.

4. Конструктивність, як вміння чітко визначати завдання, планувати діяльність, вибирати раціональніші способи й засоби досягнення мети, економити ресурси, доводити рішення до повного втілення, використовувати найдоцільніші форми й методи роботи, не зупинятися перед труднощами.

5. Уміння визначати перспективу та приймати рішення - здатність передбачати віддалені результати своєї діяльності, а отже, своєчасно коригувати її, раціонально організовувати споживання, бачити шляхи економії в домашньому господарстві. Бачення перспектив допомагає приймати правильні рішення, зважено підходити до будування планів.

6. Орієнтація на досягнення високої ефективності передбачає ефективне використання ресурсів, поліпшення організації праці, вдосконалення технологічного процесу, впровадження досягнень техніки.

Процес формування економічної культури має особистісно орієнтований характер. Кожна людина так чи інакше оцінює себе, і в ході пошуку й оцінки виробляє власне ставлення до економічних реалій, свій погляд на існуючі економічні відносини та перспективи їх розвитку. За органічного злиття економічної освіти й виховання економічне мислення і свідомість переходить у відповідні соціально-психічні якості вихованця, в практичні навички економічної діяльності.

Самовдосконаленню та самореалізації учнів сприяє позитивно зорієнтований розвиток особистості, що передбачає врахування пріоритету індивідуальності, самоцінності, самобутності дитини як активного носія суб'єктного досвіду, наповнення та узгодження його зі суспільним; забезпечення розвитку учня як особистості, що відбувається не тільки шляхом оволодіння ним нормативною діяльністю, а й через постійне збагачення, перетворення суб'єктивного досвіду як важливого джерела власного особистісного становлення.

Література

1. Товканець Г.В. Економічна освіта у вищій школі Чехії і Словаччини у ХХ столітті [монографія] / За ред. дійсного члена НАПН України Н.Г.Ничкало. — К. : Кондор-Видавництво, 2013. — 526 с.

2.Шпак О.Т. Теорія та практика підготовки педагогічних кадрів до економічного виховання школярів у системі безперервної освіти // Автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / О.Т. Шпак; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – 34 с.

УДК 37.013

Г.В.ТОВКАНЕЦЬ, А.А.СТЕПЧЕНКО
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Проблема розвитку інтелектуального потенціалу сучасних українських школярів на сьогоднішній день є одним з найбільш гострих і дискусійних питань освітньої політики держави і педагогічної науки [1-3]. До основних

проблем відноситься невміння застосовувати отримані знання в незнайомих ситуаціях, вилучати з тексту і інтерпретувати необхідну інформацію. Ситуація, що склалася пояснюється головним чином тим, що в даний час учні забезпечуються лише значним багажем предметних знань, і це не дозволяє їм виходити за межі навчальних ситуацій, в яких формуються ці знання.

Розвиток інтелектуального потенціалу школярів є безперервним цілеспрямованим процесом удосконалення цілісної інтегрованої системи інтелектуальних ресурсів, що включають в себе внутрішню культуру, знання, пізнавальну мотивацію і усвідомлено реалізованих на уроках та у позаурочній діяльності. Структуру інтелектуального потенціалу школярів складають змістовний, операційний, мотиваційно-оцінний компоненти, представлені відповідно загальною культурою і загальним інтелектом, пізнавальними стилями, пізнавальною мотивацією і рефлексією пізнавальної діяльності та власних інтелектуальних ресурсів.

Внутрішня культура в структурі загальної культури характеризується власне особистісними, діяльнісними й інтерактивними особливостями школярів. Загальний інтелект включає в себе знання, що відображають зміст навчальних курсів теоретичних і практичних дисциплін, що вивчаються школярами в рамках шкільної програми, і інформаційно-сміслові ресурси, що накопичуються поза шкільними навчальними курсами. Пізнавальні стилі виступають в якості індивідуальних властивостей інтелекту школярів: стилі кодування інформації, пізнавальні стилі, інтелектуальні стилі. Пізнавальна мотивація визначається власне пізнавальними мотивами, які взаємодіють зі змістом освіти, і соціальними, пов'язаними з більш широкими взаєминами учнів з навколишнім середовищем.

Модель розвитку інтелектуального потенціалу школярів у позаурочній діяльності може включати в себе цільовий, змістовний, організаційно-діяльнісний і контрольно-оцінний компоненти. Цільовий компонент передбачає розробку мети і постановку завдань. Змістовний компонент визначає зміст розвитку інтелектуального потенціалу школярів у позаурочній діяльності. Організаційно-діяльнісний компонент включає в себе сукупність етапів технології, форм, методів і засобів розвитку інтелектуального потенціалу школярів у позаурочній діяльності. Основним засобом розвитку інтелектуального потенціалу школярів у позаурочній діяльності в рамках даної моделі є пізнавально-дозвільні проекти, що представляють собою окремі заняття або цикл занять у позаурочний час, в яких в рівному співвідношенні реалізуються когнітивна і рекреативна складові.

Організаційно-педагогічними умовами, як сукупність взаємопов'язаних заходів теоретичного і практичного характеру, що забезпечують цілеспрямований розвиток інтелектуально-творчого потенціалу школярів у позаурочній діяльності, має на увазі: осмислення процесу формування; визначення сутності, змісту, форм і методів роботи зі школярами; здійснення позаурочної діяльності як елемента цілісного освітнього процесу школи.

Технологіями забезпечують формування творчого потенціалу в умовах переходу на нові освітні стандарти, можуть бути ігрові технології (рольові та

ділові ігри, тренінги); технології придбання компетентнісного досвіду (імітаційно-моделюючі, проектні), технології самопрезентації; технології навчання в динамічних парах, діалогові технології прийняття колективних рішень; кейс-метод, технології аналізу ситуацій, інформаційно-комунікаційні технології; інтенсивні технології навчальної полеміки, рольові ігри, організаційно-діяльні ігри та «мозковий штурм».

Зазначимо, що метою використання технологій в позаурочній діяльності є створення умов для прояву і розвитку дитиною своїх інтересів на основі вільного вибору, досягнення духовно-моральних цінностей і культурних традицій, створення умов для фізичного, інтелектуального і емоційного відпочинку дітей. Інтелектуально-творчі здібності в колективній діяльності допомагають формувати власну точку зору, виховувати в дітях довіру до власних сил й інтерес до думки іншого, вчать культурі спілкування, носять комплексний, діяльний характер, забезпечуючи суб'єктивну позицію кожного учасника і розвиваючи найважливіші організаторські, комунікативні, конструктивні, аналітичні вміння, а також формують у дітей відповідальність, ініціативність, самостійність.

Література

1. Даринская, Л. А. Гуманитарные основания развития творческого потенциала учащихся : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Даринская Лариса Александровна. – СПб., 2006. – 424 с.

2. Демченко І. І. Творчий розвиток учнів початкової школи засобами образотворчого мистецтва: Монографія / Демченко І. І., Пічкур М. О. Близнюк Т. О. Творчий. – К. : Оміда, 2009. – 218 с.

3. Теоретико-методологические основания проблемы актуализации творческого потенциала школьника / А.С. Бароненко, З.М. Большакова, М.Д. Даммер, Т.Г. Калугина, С.А. Репин, Н.В. Уварина, Н.О. Яковлева. – Челябинск. : Изд-во ЧГПУ, 2013. – 200 с

УДК 378.14

М. О. ТОМАШЕВСЬКА
Мукачівський державний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

У сучасних умовах освітніх, економічних, політичних та соціально-культурних перетворень, динамічного розвитку, все нагальнішими стають питання якості професійної підготовки майбутніх педагогів, їх конкурентоздатності на національному та міжнародному ринках праці.

Тому найважливіше завдання сучасної вищої школи – підготовка кваліфікованого, конкурентоздатного фахівця міжнародного рівня, який має належний рівень професійної підготовки, високий рівень сформованості загальних та професійних компетентностей.

На сьогодні проблема взаємодії як така займає вагомe місце у дослідженнях філософів (В. Біблер, М. Бубер, М. Каган, Е. Кант, П. Сорокіна та ін.), психологів (Б. Ананьєв, О. Бодальов, С. Іванова, В. Куніцина, О. Леонтєв,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>